

НАРЕДБА № 73 от 28.07.2022 г. за оповестяването на пазарни данни

Обн. - ДВ, бр. 64 от 09.08.2022 г.; изм. и доп., бр. 36 от 21.04.2023 г.

Приета с Решение № 242-Н от 28.07.2022 г. на Комисията за финансов надзор

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се уреждат допълнителни изисквания във връзка с оповестяването на пазарни данни.

Чл. 2. (Доп. - ДВ, бр. 36 от 2023 г.) (1) Изискванията на наредбата се прилагат за пазарните оператори и инвестиционните посредници, които организират места на търговия, както и за одобрените механизми за публикуване по чл. 1, т. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

(2) Изискванията на наредбата, с изключение на глава осма, се прилагат за систематичните участници.

(3) (Нова - ДВ, бр. 36 от 2023 г.) Изискванията на глава девета се прилагат за одобрените механизми за докладване по чл. 1, т. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

Глава втора ПОЛИТИКА ЗА ПАЗАРНИ ДАННИ

Чл. 3. (1) Лицето по чл. 2 приема, прилага и публикува на своята интернет страница политика за пазарните данни в леснодостъпен формат.

(2) Ако политиката по ал. 1 се състои от повече от един документ, лицето по чл. 2 указва това и публикува всички документи от политиката по ал. 1 на едно място на своята интернет страница.

(3) Политиката по ал. 1 съдържа цялата относима информация за пазарните данни, представена по ясен и разбираем начин, в това число тарифата за предоставяне на пазарни данни, и всички непреки услуги за достъп и използване на пазарни данни, за да могат клиентите да разберат таксите, реда и условията, приложими за тях.

(4) Лицето по чл. 2 предоставя допълнителна информация по политиката по ал. 1 при поискване от клиент.

Глава трета МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТАКСА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПАЗАРНИ ДАННИ

Чл. 4. (1) Лицето по чл. 2 приема и прилага методика за определяне на таксата за предоставяне на пазарни данни, основана на разходите.

(2) Методиката по ал. 1 включва:

1. таксите за предоставяне на пазарни данни и таксите за всички допълнителни услуги за достъп и използване на пазарни данни;

2. описание дали е включен марж и начина, по който е определен;

3. информация за начина, по който таксата за пазарните данни се основава на разходите за изготвянето и разпространението им.

(3) При изготвянето на методиката по ал. 1 лицето по чл. 2 взема предвид и описва всички разходи, посочени в Окончателните насоки относно задълженията по ДПФИ II/РПФИ във връзка с пазарните данни (ESMA70-156-4263 BG), издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари, за които Комисията за финансов надзор е взела решение за прилагането им съгласно чл. 13, ал. 1, т. 26 от Закона за Комисията за финансов надзор, наричани по-нататък „Окончателните насоки“.

(4) Лицето по чл. 2 ежегодно, в срок до 31 януари, преразглежда методиката по ал. 1, като при необходимост я актуализира.

Чл. 5. (1) Лицето по чл. 2 уговаря неустойки в лицензионното споразумение за пазарни данни за нарушение на споразумението, като взема предвид принципа на таксуване при разумни търговски условия.

(2) Лицето по чл. 2 се позовава на предвидените в ал. 1 неустойки само когато е установено извършено нарушение на лицензионното споразумение за пазарни данни.

(3) Размерът на отговорността при нарушение на лицензионното споразумение за пазарни данни се основава на принципа на пропуснатите ползи.

(4) Лицето по чл. 2 изисква от клиентите информация, която да подпомогне оценката на потенциалните нарушения на лицензионните споразумения за пазарни данни.

(5) За установяването на нарушения на лицензионното споразумение за пазарни данни лицето по чл. 2 не може да въвежда нови одитни практики, които могат да създадат ненужни разходи за клиентите.

Глава четвърта

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПАЗАРНИ ДАННИ НА НЕДИСКРИМИНАЦИОННА ОСНОВА

Чл. 6. (1) Лицето по чл. 2 включва в своята политика по чл. 3, ал. 1 категориите клиенти и начина, по който те се определят съобразно използването на пазарните данни.

(2) При определяне на категориите клиенти лицето по чл. 2 използва критерии, които се основават на проверими и достъпни факти, относими до повече от един клиент.

(3) Критериите по ал. 2 следва да бъдат ясни, за да могат клиентите да разберат категорията, към която принадлежат.

(4) Политиката по чл. 3, ал. 1 включва приложими такси и условия за използването на пазарните данни. В политиката по чл. 3, ал. 1 се включва обяснение на какво се дължи разликата в условията за използване на данни и таксите за отделните категории клиенти, когато е приложимо.

(5) Лицето по чл. 2 обосновава всяко направено изменение в политиката по чл. 3, ал. 1, което води до промяна в категоризацията на клиентите.

Чл. 7. (1) Политиката по чл. 3, ал. 1 съдържа информация за начина, по който се прилагат таксите, когато клиент принадлежи към повече от една категория. В случаите по изречение първо лицето по чл. 2 таксува предоставянето на пазарни данни само веднъж за съответния клиент.

(2) По изключение лицето по чл. 2 може да увеличи пропорционално съответната такса, когато клиентите използват пазарните данни многократно и по различни начини.

(3) В случаите по ал. 2 в политиката по чл. 3, ал. 1 се включват размерът на увеличението на таксата с включен разумен марж, случаите, когато се прилага това увеличение, и обяснение за неговото съответствие с принципа, че таксата за пазарните данни се основава на разходите за изготвянето и разпространението им.

Чл. 8. Лицето по чл. 2 предлага на клиенти, които принадлежат към една и съща категория, едни и същи варианти на услуги.

Чл. 9. (1) Лицето по чл. 2 може да приеме, прилага и публикува политика за отстъпки, в която описва случаите, условията и продължителността на прилагане на съответните отстъпки.

(2) Условията за заявяване на отстъпка от клиентите следва да бъдат базирани на проверими и достъпни факти, относими до повече от един клиент, и обяснени по такъв начин, че клиентите да могат да разберат дали и кога отстъпката е приложима за тях.

(3) Отстъпката не следва да се използва за създаване на допълнителни категории клиенти или случаи на използване на данни.

(4) Ако услугите за докладване на данни се прилагат в пакет, отстъпката за пакетни услуги не надвишава таксата на услугата, предлагана отделно.

Глава пета

ТАКСУВАНЕ НА БАЗА ОТДЕЛЕН ПОТРЕБИТЕЛ

Чл. 10. (1) По смисъла на чл. 87 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ, L 87/1 от 31 март 2017 г.), наричан по нататък „Делегиран регламент (ЕС) 2017/565“, таксуване на база отделен потребител е модел за събиране на такси за визуализиране на данни, който позволява на клиентите да избегнат многократно фактуриране, ако пазарните данни са получени чрез няколко лица по чл. 2.

(2) При таксуване на база отделен потребител лицето по чл. 2 взема предвид броя на активните потребители, които имат достъп до пазарните данни.

Чл. 11. (1) При таксуване на база на отделен потребител в лицензионното споразумение се уреждат начините, по които клиентът:

1. идентифицира отделните активни потребители;
2. предоставя информация на лицето по чл. 2 за броя на активните потребители.

(2) Лицето по чл. 2 може да изиска и предварителна проверка с цел потвърждаване на броя на потребителите.

Чл. 12. (1) Когато таксуването на база отделен потребител е непропорционално на разходите за предоставяне на данни и лицето по чл. 2 не може да ги предложи на клиентите, то оповестява информация, в която посочва специфичните характеристики на своя бизнес модел, поради които таксуването на база отделен потребител е непропорционално, и причините, поради които прилагането на база отделен потребител е неприложимо.

(2) Когато причините по ал. 1 водят до прекомерни административни разходи, лицето по чл. 2 оповестява в информацията по ал. 1 и сумата на разходите, които са предвидени за прилагането на базата отделен потребител.

Глава шеста

ОБВЪРЗАНИ И НЕОБВЪРЗАНИ ПАЗАРНИ ДАННИ

Чл. 13. (1) Лицето по чл. 2 информира клиентите, че пазарните данни могат да бъдат закупени отделно от допълнителните услуги (необвързани пазарни данни).

(2) Допълнителни услуги са услугите, включващи предоставянето на данни, различни от данните преди и след сключването на сделките.

(3) Закупуването на пазарни данни не се обвързва с допълнителните услуги.

(4) Цените за закупуване на обвързани и необвързани данни се включват в политиката по чл. 3, ал. 1.

Глава седма

ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРОЗРАЧНОСТ

Чл. 14. (1) В политиката по чл. 3, ал. 1 понятията се използват съгласно смисъла им в тази наредба, а когато в наредбата не са дадени дефиниции - съгласно дадените в приложение I от Окончателните насоки.

(2) Когато в политиката по чл. 3, ал. 1 се ползват други понятия, същите се дефинират ясно.

Чл. 15. (1) Лицето по чл. 2 посочва в политиката по чл. 3, ал. 1 и в образеца, представляващ приложение II от Окончателните насоки, таксата на показваните данни по брой активни потребители.

(2) Лицето по чл. 2 предоставя на клиентите възможност за измерване на достъпа до показване на данни по броя на активните потребители, като може да включи в политиката по чл. 3, ал. 1 и алтернативна мерна единица за визуализиране на данните.

(3) При определяне на алтернативна мерна единица по смисъла на ал. 2 в политиката по чл. 3, ал. 1 се указва как се прилагат таксите, когато се използва мерна единица, различна от броя на активните потребители, и обстоятелствата, при които тази възможност е достъпна.

(4) Когато лицето по чл. 2 е определило повече от една мерна единица, то предоставя на клиентите възможност за избор на мерна единица.

(5) В политиката по чл. 3, ал. 1 се посочват мерната единица на данните, които не са свързани с визуално представяне, възможността за тяхното прилагане и информация защо избраният метод се счита за най-подходящ за преброяване на предоставянето на данни на клиенти, които не са свързани с визуално представяне.

(6) Мерната единица по ал. 5 следва да бъде уникална, като не се комбинират две или повече единици за преброяване.

Чл. 16. (1) Лицето по чл. 2 публикува в образеца по чл. 15, ал. 1 информацията, изисквана съгласно чл. 89 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 и чл. 11 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/567 на Комисията от 18 май 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определенията, прозрачността, компресирането на портфейл и надзорните мерки за намеса по отношение на продукти и управление на позиции (ОВ, L 87/90 от 31 март 2017 г.), наричан по-нататък „Делегиран регламент (ЕС) 2017/567“.

(2) Лицето по чл. 2 предоставя информацията, така че клиентите да могат да сравняват предлаганите услуги, като, ако е възможно, информацията се предоставя отделно за данните преди и след сключването на сделките.

(3) В образеца по чл. 15, ал. 1 не се предоставя информация, която е извън обхвата на задължението за прозрачност. Допълнителната информация се предоставя по леснодостъпен начин на клиентите.

Чл. 17. (1) Лицето по чл. 2 публикува обобщена информация за начина на определяне на таксата и подробно обяснение на методиката за аналитично счетоводно отчитане, използвана за постигане на съответствие с чл. 89, параграф 2, буква „д“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 и чл. 11, параграф 2, буква „д“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/567, съгласно образеца по чл. 15, ал. 1.

(2) Обяснението по ал. 1 съдържа и списък на всички видове разходи, включени в таксите за пазарни данни, примери за такива разходи, както и принципите за разпределение и коефициентите на разпределение на общите разходи или други разходи, свързани и с други услуги. В обяснението се включва описание дали е включен марж и начинът, по който е определен.

(3) В случай че лицето по чл. 2 публикува действителните разходи за изготвяне или предоставяне на пазарни данни или действителното равнище на маржа, оповестената информация трябва да позволява на клиентите да разберат как е определена таксата за пазарните данни и да сравнят методиките на различните лица по чл. 2.

Чл. 18. В лицензионното споразумение за пазарни данни лицето по чл. 2 посочва:

1. всички срокове и условия на своите одитни практики;
2. информация дали таксите за пазарни данни могат да се прилагат със задна дата;
3. информация как клиентите се подготвят за одита, коя информация трябва да се съхранява и за какъв период от време.

Глава осма

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ЗАБАВЕНИ ДАННИ

Чл. 19. (1) Лицето по чл. 2, ал. 1 предоставя безплатно на професионалните и непрофесионалните клиенти пазарните данни 15 минути след тяхното първоначално публикуване, наричани по-нататък „забавени данни“.

(2) За целите на ал. 1 лицето по чл. 2, ал. 1 може да изиска регистрация на потребителите на своята интернет страница.

Чл. 20. (1) Предоставените забавени данни следва да обхващат всички системи за търговия, управлявани от местата на търговия.

(2) Забавените данни за сделките съдържат всички полета за целите на прозрачността след сключването на сделките, включително обозначенията, посочени в приложение I от Делегиран регламент (ЕС) 2017/587 на Комисията от 14 юли 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета относно пазарите на финансови инструменти по отношение на регулаторните технически стандарти за изискванията за прозрачност към местата на търговия и инвестиционните посредници по отношение на акциите, депозитарните разписки, борсово търгуваните фондове, сертификатите и другите подобни финансови инструменти, както и за задълженията за изпълнение на сделките при някои търгувани на място на търговия акции или от страна на систематичен участник (ОВ, L 87/387 от 31 март 2017 г.) и в приложения I и II от Делегиран регламент (ЕС) 2017/583 на Комисията от 14 юли 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета относно пазарите на финансови инструменти по отношение на регулаторните технически стандарти за изискванията за прозрачност, засягащи местата на търговия и инвестиционните посредници, във връзка с облигациите, структурираните финансови продукти, квотите за емисии и дериватите (ОВ, L 87/229 от 31 март 2017 г.).

(3) Предоставянето на забавени данни преди сключването на сделките включва най-малкото първите налични най-добри цени „купува“ и „продава“ и степента на търговски интерес по тези цени.

Чл. 21. (1) Лицето по чл. 2, ал. 1 предоставя на своята интернет страница забавените данни в обработваем и машинно четим формат по правилата на чл. 14 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/571 на Комисията от 2 юни 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти относно лицензирането на доставчиците на услуги за докладване на данни, организационните изисквания към тях и публикуването на информация за сделките (ОВ, L 87/126 от 31 март 2017 г.).

(2) Публикуваните забавени данни са на разположение на клиентите достатъчно дълго време, но най-малко до полунощ на следващия работен ден след деня на публикуване.

(3) Лицето по чл. 2, ал. 1 предоставя забавените данни преди сключването на сделките на клиентите в машинно четим формат, който е достъпен до следващата котировка, а ако няма такава - до полунощ на следващия работен ден след деня на публикуване.

Чл. 22. (1) По изключение лицето по чл. 2, ал. 1 може да събира такси за използването на забавени данни от клиентите, когато клиентът предоставя забавените данни на трети страни в непроменен вид срещу такса или създава и предоставя на трети страни услуга с добавена стойност, като използва забавените данни.

(2) Услуга с добавена стойност по ал. 1 е продукт:

1. създаден въз основа на необработени забавени данни, предоставени на клиент от лицето по чл. 2, ал. 1;

2. който се продава срещу заплащане на трети страни.

(3) Когато клиент публикува забавени данни на своя интернет страница, без да начислява такса за това на третите страни, лицето по чл. 2, ал. 1 не може да му наложи такса.

(4) Извън посоченото в ал. 1 лицето по чл. 2, ал. 1 не начислява такса на клиент, когато клиентът разпространява предоставените данни в своята институция или група или използва данните за вътрешни цели.

Глава девета

(Нова - ДВ, бр. 36 от 2023 г.)

ВЪЗЛАГАНЕ НА УСЛУГИ В ОБЛАК НА ВЪНШНИ ДОСТАВЧИЦИ

Чл. 23. (Нов - ДВ, бр. 36 от 2023 г.) При възлагане на услуги в облак на външни доставчици лицата по чл. 2, ал. 1 и 3 спазват Насоките за възлагане на дейности на външни доставчици на компютърни услуги „в облак“ (ESMA50-164-4285 BG), издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари, за които Комисията е взела решение за прилагането им съгласно чл. 13, ал. 1, т. 26 от Закона за Комисията за финансов надзор.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Данни, които не са свързани с визуално представяне“ са всички пазарни данни, които не са определени като данни, свързани с визуално представяне.
2. „Данни, свързани с визуално представяне“ са пазарните данни, предоставени или използвани чрез визуализиране и които са нормално четими от всяко лице.
3. „Лицензионно споразумение“ е договор между лицето по чл. 2 и клиент за предоставяне на пазарни данни и за тяхното ценово отразяване в политиката по чл. 3, ал. 1.
4. „Мерна единица“ е единицата, която се употребява за измерване на степента на използване на пазарните данни и която се прилага за определяне на таксите.
5. „Пазарни данни“ са данните, които лицето по чл. 2 трябва да оповестява преди и след сключването на сделките.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 36 от 2023 г.) С тази наредба се осигурява прилагането на следните насоки, приети от Европейския орган за ценни книжа и пазари:

1. Окончателните насоки относно задълженията по ДПФИ II/РПФИ във връзка с пазарните данни (ESMA70-156-4263 BG);
2. Насоките за възлагане на дейности на външни доставчици на компютърни услуги „в облак“ (ESMA50-164-4285 BG).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Лицата по чл. 2 привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 3 месеца от влизането ѝ в сила.

§ 3. (Доп. - ДВ, бр. 36 от 2023 г.) Наредбата се издава на основание чл. 4а, чл. 85, ал. 9 и чл. 207, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти и е приета с Решение № 242-Н от 28.07.2022 г. на Комисията за финансов надзор.

Председател: Бойко Атанасов

Преходни и заключителни разпоредби към Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници

(ДВ, бр. 36 от 21.04.2023 г.)

§ 12. В Наредба № 73 от 28.07.2022 г. за оповестяването на пазарни данни (ДВ, бр. 64 от 2022 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2 се създава ал. 3:
„(3) Изискванията на глава девета се прилагат за одобрените механизми за докладване по чл. 1, т. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти.“
2. Създава се глава девета с чл. 23:
„Глава девета

ВЪЗЛАГАНЕ НА УСЛУГИ В ОБЛАК НА ВЪНШНИ ДОСТАВЧИЦИ

Чл. 23. При възлагане на услуги в облак на външни доставчици лицата по чл. 2, ал. 1 и 3 спазват Насоките за възлагане на дейности на външни доставчици на компютърни услуги „в облак“ (ESMA50-164-4285 BG), издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари, за които Комисията е взела решение за прилагането им съгласно чл. 13, ал. 1, т. 26 от Закона за Комисията за финансов надзор."

3. Наименованието на подразделението „допълнителна разпоредба“ се заменя с „допълнителни разпоредби“ и в него се създава § 1а:

„§ 1а. С тази наредба се осигурява прилагането на следните насоки, приети от Европейския орган за ценни книжа и пазари:

1. Окончателните насоки относно задълженията по ДПФИ II/РПФИ във връзка с пазарните данни (ESMA70-156-4263 BG);

2. Насоките за възлагане на дейности на външни доставчици на компютърни услуги „в облак“ (ESMA50-164-4285 BG)."

4. В § 3 от преходните и заключителните разпоредби след думите „на основание“ се добавя „чл. 4а“ и се поставя запетая.